



ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет	Образотворче мистецтво	Рівень вищої освіти	перший (бакалавр)
Кафедра	Реставрації та експертизи творів мистецтва	Рік навчання	4
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	Вид дисципліни	Фахова
Спеціальність	023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»	Семестр	7

Копіювання творів живопису

Семестр 1

Викладач	Терехов Максим Олегович
E-mail	maxim.olegovich1991@gmail.com
Заняття	Понеділок 13:00-14:45 ауд. 405 (дистанційно) Четвер 10:45–12:20, ауд. 405 (дистанційно)

Консультації	Вівторок 9:00–10:35
Адреса	к. 407, поверх 4, корпус 3, вул. Мистецтв 11
Телефон	057 706-03-50 (кафедра)

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем є електронні листи і тільки у робочі дні. Умови листування: 1) в *темі* листа обов'язково має бути зазначена назва дисципліни (скорочено — СПРТЕМ); 2) в полі тексту листа позначити, хто звертається — анонімні листи розглядатися не будуть; 3) файли підписувати таким чином: *прізвище_завдання*. *Розширення: текст — doc, docx, ілюстрації — jpeg, pdf*. Окрім роздруківок для аудиторних занять, роботи для рубіжного контролю мають бути надіслані на пошту викладача. Консультування з викладачем в стінах академії відбуваються у визначені дні та години.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна має обов'язкові передумови для вивчення, а саме: володіння різними живописними техніками та рисунком; наявність знань в галузі хімії та фізики.

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ*Методичні рекомендації*

1. Виннер А. Как пользоваться темперой. / А.В. Виннер. – М.: Искусство, 1951.
2. Виннер А. Фресковая и темперная живопись. Вып. 3. Материалы и техника станковой.
3. Гавриленко К. С. Орнаментальне оформлення українських ікон другої половини XVII – XVIII ст. в контексті провідних тенденцій західноєвропейського бароко. Церква - наука - суспільство: питання взаємодії. Матеріали Тринадцятої

- Міжнародної наукової конференції (27– 29 травня 2015 р.). Київ, 2015. С.50 – 52
- Киплик Д. Техника живописи. / Д. Киплик. – М.-Л.: Искусство, 1950.
4. Гавриленко К. С. Орнаментальний декор вбрання святих в українських іконах доби бароко. Могилянські читання. Збірник наукових праць. Київ: Фенікс, 2019. С.138 – 144.
 5. Гавриленко К.С. Орнаментация тла українських ікон доби «мазепинського бароко». Церква – наука – суспільство: питання взаємодії : Матеріали Сімнадцятої наукової конференції (28 травня – 1 червня 2019р.). Київ, 2019. С.200 – 204.
 6. Гренберг Ю. Технология станковой живописи. / Ю.И. Гренберг. – М.: Изобразительное искусство, 1982.
 7. Драган М. Українська декоративна різьба XVI—XVIII ст. Київ: Наукова думка, 1970. 204 с.
 8. Сланский Б. Техника живописи: живописные материалы. / Б. Сланский. – М.: Академия художеств СССР, 1962.
 9. Міляєва Л. С. Українська ікона XI–XVIII століть. Українська ікона XI– XVIII століть : альбом / за участю М. Гелитович. Київ, 2007. 525 С.
 10. Музей волинської ікони: книга-альбом. / Александрович В.С., Василевська С.І., Вигодник А.П., Єлісеєва Т.М., Карпюк Л.А., Ковальчук Є.І., Міляєва Л.С., Силук А.М. Київ: АДФ-Україна, 2012. 400 с.

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Блокнот для конспекту, ручка. Комп'ютерна техніка (ноутбук, планшет тощо) з можливістю виходу до мережі Інтернет. Програми, необхідні для виконання завдань: Microsoft Word. Пензлики різних розмірів, а саме: 0,5;1;2;5;20;30. Пензлики з різних складових: Колонок, поні, білка. Скло та курант для ростирання темперних фарб. Значний спектр темперних фарби польської фірми «Kremer». Емульсія, як сполучник для живопису, на основі курячого яйця та вина (пива). Капаловий лак польської фірми «Kremer» для покриття захисним шаром лаку.

МЕТА Й ЗАВДАННЯ КУРСУ

Метою вивчення дисципліни «Копіювання» є:

- Оволодіння аналізу техніко-технологічних художніх особливостей твору
- Оволодіння різною технікою та матеріалами з урахуванням підмальовка
- Оволодіння техніками багат шарового живопису
- Оволодіння техніками імітації фактури авторського живопису

Дисципліна забезпечує спеціалізовані (фахові) компетентності: здатність самостійно теоретично розбирати та аналізувати композиції, підготовлювати основу та спеціальні фарби для написання іконопису у манері старих майстрів.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин / 3 кредити ECTS у 3 семестрі. Навчальна дисципліна «Копіювання творів живопису» складається з 2 модулів, які містять 9 завдань, які зв'язані між собою змістовими складовими.

1 курс. 2 семестр. Копіювання творів живопису

Розділ 1.

Завдання 1. Аналіз майбутнього твору.

Завдання 2. Виконання картону.

Завдання 3. Підготовка основи.

Завдання 4. Перенесення рисунку на основу.

Завдання 5. Розкриття основних кольорів.

Розділ 2.

Завдання 5. Розкриття основних кольорів

Завдання 6. Кольорове узагальнення

Завдання 7. Прописка деталей.

Завдання 8. Покриття твору лаком.

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Під час освоєння студентами дисципліни «Копіювання творів живопису» оволодіння знаннями здійснюється з урахуванням вимог щодо навчального процесу. Програмою передбачено отримання, закріплення знань і умінь, та розвиток навичок, що стосуються копіювання живопису. На цьому етапі навчання студент не тільки отримує теоретичну та практичну базу знань, але і навчається безпосередньо застосовувати його механізми у практичному копіюванні живописного твору.

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Підсумковий контроль засвоєння знань здійснюється у формі *екзаменаційного перегляду*. Передбачено рубіжні етапи контролю у формі поточних модульних переглядів.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Національна	Бали	ECTS	Диференціація А (внутрішня)	Національна	Бали	ECTS
відмінно	90–100	А	A+ 98–100	задовільно	64–74	D
			A 95–97		60–63	E
			A- 90–94	незадовільно	35–59	FX
добре	82–89	B		незадовільно (повторне проходження)	0–34	F
	75–81	C				

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

Під час занять студентові необхідно зосередитися на якості та вірності виконання реставраційних процесів. Студент має можливість за необхідністю робити короткі перерви, пов'язані з методикою проведення реставраційних процесів, та для відпочинку очей при роботі з збільшувачами та приладами тощо..

Вітається власний пошук в виборі методики та методу вирішення реставраційних задач, аргументоване відстоювання позиції внесення змін до обраних методик реставрації.

У разі відрядження, хвороби тощо викладач має перенести заняття на вільний день за попередньою узгодженістю зі студентами.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНOSTI

Пропускати заняття без поважних причин недопустимо (причини пропуску мають бути підтверджені). Запізнення на заняття не вітаються. Якщо студент пропустив певне заняття, він повинен самостійно відпрацювати його відвідувати викладачеві об обсягах виконаної їм роботи.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Студенти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності (у своїх доповідях, статтях тощо). Жодні форми порушення академічної доброчесності не вітаються.

Корисні посилання: <https://законодавство.com/zakon-ukrajiny/stattya-akademichna-dobrochesnist-325783.html>

<https://saiup.org.ua/novyny/akademichna-dobrochesnist-shho-v-uchniv-ta-studentiv-na-dumtsi/>

2 семестр

Дата	Тема	Вид заняття	Зміст	Годин	Рубіжний контроль	Деталі
4.09	1	практичне	Виконання аналізу композиції та графічного рисунку і	4		
7.09	2	практичне	Виконання картону.	4		
11.09	2	практичне	Виконання картону.	4		
14.09	3	практичне	Підготовка основи.	4		
18.09	4	практичне	Перенесення рисунку на левкас.	4		
21.09	5	практичне	Розкриття основних кольорів.	4		
25.09	5	практичне	Розкриття основних кольорів.	4	Перегляд	
28.09	5	практичне	Розкриття основних кольорів.	4		
2.10	5	практичне	Розкриття основних кольорів.	4		
5.10	6	практичне	Кольорове узагальнення	4		
9.10	6	практичне	Кольорове узагальнення	4		
13.11	6	практичне	Кольорове узагальнення	4		
23.11	7	практичне	Прописка деталей.	4		
27.11	8	практичне	Написання відповідної документації	4		
7.12	9	практичне	Покриття твору захисним лаком	4	перегляд	

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Тема	Форма звітності	Бали
1	Поточний контроль	0–10
2	Поточний контроль	0–40
3	Поточний контроль	0–10
4	Поточний контроль	0–10
5	Поточний контроль	0–10
6	Поточний контроль	0–20
Всього балів		100

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Тема	Форма звітності	Бали
1	Поточний контроль	0–20
2	Поточний контроль	0–20
3	Поточний контроль	0–20
4	Поточний контроль	0–40
Всього балів		100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Бали	Критерії оцінювання		
	0–20	0–40	
A+	20	40	Студент в повному обсязі виконав завдання, показав ретельність акуратність виконувannya роботи.
A	17–19	37–39	Студент в повному обсязі виконав завдання, показав ретельність акуратність виконувannya роботи, хоча для прийшлося переробити деякі дрібні помилки
A-	16	36	Студент в повному обсязі виконав завдання, показав ретельність акуратність виконувannya роботи, хоча в процесі роботи було зроблено незначні помилки, котрі не внесли змін у структуру твору, та були перероблені на високому рівні
B	12–15	32–35	Студент виконав завдання, хоча не встиг довести деякі робочі процеси.
C	8–11	22–31	Студент виконав завдання, хоча не встиг довести деякі робочі процеси, котрі не впливають на подальший стан збереженості твору
D	4–7	10–21	Студент виконав завдання не в повному обсязі, не встиг довести деякі робочі процеси, котрі не впливають на подальший стан збереженості твору
E	1–3	1–9	Студент виконав завдання не в повному обсязі, не встиг довести деякі робочі процеси, котрі впливають на погіршення стану збереженості твору
	0	0	Пропуск рубіжного контролю

СИСТЕМА БОНУСІВ

Передбачено додаткові бали за активність Студента під час семінарських занять (3), виступ на конференції або публікацію статті за темою дослідження, виконані в межах дисципліни (5–8), а також участь у житті групи (1–3). Максимальна кількість балів: 10.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА**Базова**

1. Виннер А. Как пользоваться темперой. / А.В. Виннер. – М.: Искусство, 1951.

2. Виннер А. Фресковая и темперная живопись. Вып. 3. Материалы и техника станковой.
3. Гавриленко К. С. Орнаментальне оформлення українських ікон другої половини XVII – XVIII ст. в контексті провідних тенденцій західноєвропейського бароко. Церква - наука - суспільство: питання взаємодії. Матеріали Тринадцятої Міжнародної наукової конференції (27– 29 травня 2015 р.). Київ, 2015. С.50 – 52 Киплик Д. Техника живописи. / Д. Киплик. – М.-Л.: Искусство, 1950.
4. Гавриленко К. С. Орнаментальний декор вбрання святих в українських іконах доби бароко. Могилянські читання. Збірник наукових праць. Київ: Фенікс, 2019. С.138 – 144.
5. Гавриленко К.С. Орнаментация тла українських ікон доби «мазепинського бароко». Церква – наука – суспільство: питання взаємодії : Матеріали Сімнадцятої наукової конференції (28 травня – 1 червня 2019р.). Київ, 2019. С.200 – 204.
6. Гренберг Ю. Технология станковой живописи. / Ю.И. Гренберг. – М.: Изобразительное искусство, 1982.
7. Драган М. Українська декоративна різьба XVI—XVIII ст. Київ: Наукова думка, 1970. 204 с.
8. Сланский Б. Техника живописи: живописные материалы. / Б. Сланский. – М.: Академия художеств СССР, 1962.
9. Міляєва Л. С. Українська ікона XI–XVIII століть. Українська ікона XI– XVIII століть : альбом / за участю М. Гелитович. Київ, 2007. 525 С.
10. Музей волинської ікони: книга-альбом. / Александрович В.С., Василевська С.І., Вигодник А.П., Єлісеєва Т.М., Карпюк Л.А., Ковальчук Є.І., Міляєва Л.С., Силюк А.М. Київ: АДФ-Україна, 2012. 400 с.
11. Дерев'яно А.Ю. Методичні рекомендації на тему «Реставрація темперного живопису». – Х.: ХДАДМ, 2016-18 р.
12. Дерев'яно А.Ю. Методичні рекомендації на тему «Реставрація олійного живопису». – Х.: ХДАДМ, 2016-18 р.

Додаткова

1. Ведь М.В. Методичні рекомендації на тему: Дослідження мінеральних пігментів живопису методом мікрохімічного аналізу. - Х.: ХДАДМ, 2012. – 36с. 2012..
2. Ковальов Ю.С. Методичні рекомендації на тему: «Реставрація виробів із шкіри» - Х.: ХДАДМ, 2009. – 20 с.
3. Ковальов Ю.С. Методичні рекомендації на тему: «Хімічні матеріали для збереження та реставрації чорних металів». - Х.: ХДАДМ, 2010. – 26с.
4. Шуліка В.В. Методичні рекомендації на тему: «Органічні барвники темперного живопису» - Х.: ХДАДМ, 2009. – 36с.

5. Шуліка В.В. Методичні рекомендації на тему: «Мінеральні фарби темперного живопису». - Х.: ХДАДМ, 2009. – 36с.
19. Khomenko K. Metodical recommendations on topic “Outlines of restoration paintings on canvas”. – Х.: ХДАДМ, 2018. – 19 р.
20. Терехов М.О./ Методика хімічного розшарування різночасового темперного живопису з проміжним шаром ґрунта Актуальні питання мистецтвознавства(стаття, доповідь). РСМЖ ХДАДМ Науковий керівник: доцент Долуда А.О. м. Харків 2016 р.с.151-153.
21. Doluda A., Terekhov M./Experience of separation of multi-temporal painting// Всеукраїнська наукова конференція професорсько-викладацького складу та студентів ХДАДМ, за підсумками роботи 2017-2018 навчального року. Харків 2018р. с.18-22.
22. Долуда А.О., Терехов М.О./ Дослідження розшарування різночасового живопису //Міжнародної наукової реставраційна конференція, Наукова реставрація. Історія, сучасність, шляхи модернізації. Науково реставраційний центр України. м. Київ, 11-14 вересня 2018 р. с.165-170.
23. Долуда А.О., Терехов М.О., Лінь Бінь/ Атрибуція та реставрація ікони Вибрані Святі // Міжнародна науково-практична конференція Актуальні питання мистецтвознавства мистецької освіти: сучасність і перспективи, м. Харків, 18-19 жовтня 2018 р.
24. Долуда, А.О. Судово-мистецтвознавча експертиза / А.О. Долуда // Матеріали Наукової конференції професорсько - викладацького складу ХДАДМ за підсумками роботи у 2006-2007 н. р., м. Харків, ХДАДМ, 16-19 травня 2007 р. – 3с.
25. Долуда, А. О. Підробки в антикваріаті. / А.О. Долуда // Матеріали Конференції професорсько-викладацького складу ХДАДМ. 2009 р – 2с..
26. Долуда, А. О. Класифікація об'єктів судової мистецтвознавчої експертизи / А.О. Долуда., В.Й. Вишневський, О.С.Пукліч// Реставрація творів мистецтва: науковий, практичний та освітній контексти. Міжнародна науково-практична конференція, жовтень 2015р., м. Харків, ХДАДМ - 2с.
27. Долуда, А.О. Класифікація об'єктів судової мистецтвознавчої експертизи / А.О.Долуда, О.С. Пуклич// Збірник наукових праць: Теорія та практика судової експертизи і криміналістики, вип.16, Харків: «Право» 2016. – 399-405 с.

16. Інформаційні ресурси

1. <http://restorer.kiev.ua/>
2. <http://www.grabar.ru/>
3. <http://www.art-con.ru>